

Godišnje izvješće o kvaliteti opskrbe plinom za 2018. godinu

Zagreb, ožujak 2019. godine

1. UVOD

Ovo Izvješće pripremljeno je s ciljem ispunjavanja obveze koju za Plinacro d.o.o. kao operatora transportnog sustava propisuje članak 44. Općih uvjeta opskrbe plinom, (NN 50/18). Dokument sadrži opis sustava za praćenje kvalitete opskrbe plinom, opis samostalno provedenih mjera za povećanje kvalitete opskrbe plinom, prikupljene podatke o ostvarenim pokazateljima ispunjavanja kvalitete opskrbe plinom i prijedlog mjera za poboljšanje kvalitete opskrbe plinom.

Definicije i izrazi

Kvaliteta opskrbe plinom obuhvaća pouzdanost isporuke, kvalitetu plina i kvalitetu usluge.

Opći standardi kvalitete opskrbe propisuju opću razinu kvalitete opskrbe plinom pojedinog operatora sustava ili opskrbljivača plinom u cilju poboljšanja opće razine kvalitete opskrbe plinom.

Garantirani standardi kvalitete opskrbe propisuju minimalnu razinu kvalitete opskrbe plinom koju je pojedinom korisniku sustava ili krajnjem kupcu dužan pružiti operator plinskog sustava ili opskrbljivač plinom.

Operator plinskog sustava – operator distribucijskog sustava i operator transportnog sustava.

2. OPIS SUSTAVA ZA PRAĆENJE KVALITETE OPSKRBE PLINOM

2.1. POUZDANOST ISPORUKE

Sukladno članku 41., stavak 2., „Općih uvjeta opskrbe plinom (NN 50/18)“, pouzdanost isporuke obuhvaća tehničke zahtjeve kvalitete opskrbe plinom čijim poštivanjem operator plinskog sustava osigurava korisniku sustava ili krajnjem kupcu pouzdanu i stalnu isporuku plina iz plinskog sustava.

a) PRAĆENJE PREKIDA ISPORUKE

Plinacro vodi evidenciju o najavama prekida i ostvarenim vremenima prekida isporuke plina korisnicima ili prihvata plina u transportni sustav, uslijed izvođenja aktivnosti na održavanju i razvoju objekata transportnog sustava. Termini izvođenja navedenih aktivnosti koordiniraju se s uzvodnim operatorima transportnog sustava, operatorom sustava skladišta i operatorima distribucijskih sustava, proizvođačem plina i krajnjim kupcima. Isti se pravovremeno najavljuju korisnicima transportnog sustava pismenim putem te objavljuju na službenoj internet stranici Plinacra.

Prekidi isporuke plina prate se kroz sljedeće stavke:

- najava planiranog prekida isporuke plina na internetskoj stranici PLINACRO d.o.o. najmanje 42 dana prije početka prekida isporuke;
- potvrda planiranog prekida isporuke plina pismenim putem najmanje 48 sati prije početka prekida isporuke;
- evidencija trajanja prekida isporuke plina prema potvrdi planiranog prekida isporuke plina;
- ukupno trajanje svih prekida isporuke plina u odnosu na broj krajnjih kupaca kojima je prekinuta isporuka.

Tijekom 2018. godine provedeno je 10 planiranih aktivnosti i 1 neplanirana aktivnost na održavanju ili sanaciji objekata transportnog sustava koje su imale utjecaja na kapacitete transportnog sustava. Planirano i najavljeno vrijeme ograničenja kapaciteta uslijed izvođenja planiranih aktivnosti iznosilo je 816 sati, dok je realizirano 32 sata manje. Time je ostvareno vrijeme ograničenja kapaciteta iznosilo 784 sata. Navedene aktivnosti utjecale su na ograničenje kapaciteta na 6 priključaka prema krajnjim kupcima priključenima na transportni sustav i na 17 priključaka prema distribucijskim sustavima operatora distribucijskih sustava. U promatranom razdoblju nije evidentirano prekoračenje najavljenog prekida isporuke plina.

Svi izvještaji vezani uz praćenje kvalitete usluge, a koji uključuju praćenje pouzdanosti isporuke plina pravovremeno su dostavljani sukladno propisanim rokovima.

b) ISPITIVANJE NEPROPUSNOSTI TRANSPORTNOG SUSTAVA

Ispitivanje nepropusnosti transportnog sustava obavlja se prilikom obilaska trase plinovoda i objekata na plinovodima, uređajem za detekciju cjevovoda i uređajem za detekciju propuštanja plina.

Obilazak trase plinovoda i detekcija propuštanja plina iz svih plinovoda propisana je pravilnikom i obavlja se minimalno jednom u dvije godine. Dionice plinovoda i lokacije na plinovodima koje se nalaze u urbanim mjestima ili su višeg stupnja ugroženosti zbog općeg stanja plinovoda, detektiraju se obavezno jednom godišnje. U slučajevima kada se u zoni plinovoda obavljaju građevinski zahvati ili slični radovi, a koji mogu ugroziti rad plinovoda ili sigurnost ljudi i imovine, provjera nepropusnosti je kontinuirana sve dok postoji opasnost za ljude i imovinu.

Nadzemni objekti na plinovodu, odnosno oprema ugrađena na njima i kontrolne cijevi na zaštitnim kolonama, ispituju se na propuštanje plina kao i plinovodi, dva puta godišnje. U iznimnim slučajevima, a prema procjeni odgovorne osobe, pojedina mjesta koja se kao i kod plinovoda, nalaze u urbanim mjestima ili su višeg stupnja ugroženosti, obilaze se učestalije.

Detekcija propuštanja plina i ispitivanje na nepropusnost spojeva opreme i instalacija u mjerno redukcijskim stanicama, kotlovnica i krugovima mjerno redukcijskih stanica obavlja se minimalno jednom godišnje. Nakon većih zahvata i/ili rekonstrukcija na opremi i instalacijama MRS-a, a prije puštanja u rad sva oprema se ispituje na nepropusnost.

Detekcija propuštanja plina na MRS-ovima obavlja se detektorom propuštanja, a ispitivanje nepropusnosti spojeva obavlja se sapunicom ili pjenom.

U prilogu se nalaze podaci o obavljenom ispitivanju nepropusnosti transportnog sustava u 2018. godini.

2.2. KVALITETA PLINA

Prirodni plin u cjevovodima i postrojenjima transportnog sustava nije podvrgnut nikakvoj kemijskoj obradi te transport plina ne utječe na njegov kemijski sastav i na promjenu kvalitete na drugi način osim miješanjem plina iz različitih izvora. Ako je plin na svim ulazima u transportni sustav uvijek unutar propisanih granica, ne postoji mogućnost da se na izlazima iz transportnog sustava dobije smjesa koja nije unutar istih granica.

Postojeći sustav za praćenje kvalitete plina u transportnom sustavu temelji se na kontinuiranom praćenju rezultata on-line procesnih analizatora i rezultata laboratorijskih analiza uzoraka plina koji se na specifičnim točkama transportnog sustava uzimaju dva puta mjesečno.

a) Praćenje kvalitete plina na ulazima u TS

Svrha praćenja kvalitete plina na ulazima u transportni sustav je prije svega sprečavanje prihvaćanja u sustav plina koji je po svojem sastavu i parametrima kvalitete izvan granica propisanih Općim uvjetima opskrbe plinom. Kvaliteta plina koji ulazi u transportni sustav prati se kontinuirano motrenjem rezultata analiza plina automatskih procesnih analizatora koji su ugrađeni na svim velikim ulazima u transportni sustav i čiji su rezultati dostupni u realnom vremenu putem SCADA sustava, neovisno o tome je li oprema u vlasništvu Plinacra ili vlasnika povezanih postrojenja i sustava (proizvodnja, PSP, operatori susjednih država).

Ako operator transportnog sustava utvrdi da se na ulazu u transportni sustav predaje plin koji nije standardne kvalitete, obavještava proizvođača ili operatora povezanog sustava da odmah poduzme odgovarajuće mjere kojima će osigurati predaju plina standardne kvalitete. O navedenim okolnostima operator transportnog sustava dužan je obavijestiti krajnje kupce priključene na transportni sustav, operatora distribucijskog sustava, te organizatora zatvorenog distribucijskog sustava ako iste mogu imati utjecaja na krajnje kupce.

Tijekom 2018 godine sastav i parametri kvalitete plina preuzetog na ulazima u transportni sustav bili su u granicama propisanim Općim uvjetima opskrbe plinom.

Tijekom remonta proizvodnog postrojenja CPS Molve u rujnu 2018 godine, proizvođač plina INA d.d., najavio je i ostvario porast ogrjevne vrijednosti plina za 2 do 6%, u odnosu na uobičajene vrijednosti, ali unutar propisanih granica. Također je tijekom i nakon remonta CPS Molve uočena pojava tekućih nečistoća u plinovodima koji povezuju područje ulaza plina iz CPS Molve sa područjem Zagreba i Kutine. Prisutnost tekućih nečistoća nije vidljivo utjecala na kvalitetu plina koji se isporučuje na izlazima iz transportnog sustava.

b) Praćenje kvalitete plina na izlazima iz TS

Utvrđivanje kvalitete i ogrjevne vrijednosti predanog prirodnog plina za izlaze transportnog sustava u svrhu obračuna transporta i isporučenih količina plina u mjernim jedinicama energije obavlja se periodičkim uzorkovanjem i laboratorijskim analizama. Uzorci plina uzimaju se dva puta mjesečno na specifičnim točkama i šalju se na analizu u akreditirani laboratorij. Specifična područja i specifične točke određuje operator transportnog sustava na temelju poznavanja tehničko-operativnih obilježja protoka plina, strukture transportnog plinskog sustava, podataka dobivenih analizom sastava plina u specifičnim mjernim točkama transportnog plinskog sustava, hidrauličkih proračuna i na temelju iskustvenih podataka, uz suglasnost HERA-e.

U akreditiranom laboratoriju izvodi se kromatografska analiza plina kojom se određuje:

- sastav plina (Akreditirano prema HRN ISO 6974-5:2014),
- gornja ogrjevna vrijednost, donja ogrjevna vrijednost, Wobbeova značajka, molarna masa, gustoća, relativna gustoća, specifična plinska konstanta (Akreditirano prema HRN ISO 6976:2016).

Izveštaje o kvaliteti plina operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

Temeljem kromatografskih analiza uzoraka plina uzetih na specifičnim točkama, utvrđeno je da je tijekom 2018. godine kvaliteta plina na izlazima iz transportnog sustava bila u

granicama standardne kvalitete plina propisane Općim uvjetima opskrbe plinom. Manje odstupanje kvalitete plina već je godinama prisutno na izdvojenom dijelu transportnog sustava kojim se transportira 0,01% od ukupno transportirane količine, za što postoji suglasnost operatora distribucijskog sustava „Komunalije plin“ iz Đurđevca.

Za izlazne priključke tijekom 2018. godine nije bilo prigovora na kvalitetu plina od strane korisnika. Krajem godine zbog rekonstrukcije plinskog čvora Kozarac, kojom je omogućeno da se MRS Sisak opskrbljuje isključivo plinom iz plinovoda DN600/75, a u svrhu osiguranja kvalitetnog i reprezentativnog uzorka plina po kojemu se izračunava isporučena energija kupcima plina koji se opskrbljuju preko MRS Sisak, uz suglasnost HERA-e za uvedena je nova specifična točka za uzorkovanje plina na MRS Sisak.

3. PRIKUPLJENI PODACI O OSTVARENIM POKAZATELJIMA ISPUNJAVANJA KVALITETE OPSKRBE ZA OPĆE STANDARDE KVALITETE OPSKRBE PLINOM

Operator transportnog sustava dužan je prikupljati podatke o ostvarenim pokazateljima ispunjavanja pouzdanosti isporuke za garantirane i opće standarde kvalitete opskrbe sukladno tablici 1. i tablici 2. iz Priloga 2. „Općih uvjeta opskrbe plinom“.

Prikupljeni podaci dani su u Prilogu 1. ovog izvještaja.

4. OPIS SAMOSTALNO PROVEDENIH MJERA ZA POVEĆANJE KVALITETE OPSKRBE PLINOM

Plinacro provodi pripremne aktivnosti za radove koji imaju utjecaja na ograničenja kapaciteta korištenja transportnog sustava, koje uključuju izrade hidrauličkih proračuna uvjeta u transportnom sustavu, radne sastanke sa korisnicima transportnog sustava, pripreme uvjeta u transportnom sustava, a sve u cilju kako bi prekide prihvata plina u transportni sustav ili isporuke plina korisnicima sveo na najmanju moguću mjeru.

Plinacro nastoji uskladiti termine izvođenja aktivnosti održavanja objekata transportnog sustava, koji imaju utjecaja na isporuku plina korisnicima, sa najavljenim terminima obustave preuzimanja plina iz transportnog sustava od strane korisnika kako bi se izbjegle višestruke obustave isporuke plina korisnicima transportnog sustava.

5. PRIJEDLOG MJERA ZA POBOLJŠANJE KVALITETE OPSKRBE PLINOM

Daljnja suradnja s korisnicima transportnog sustava, operatorima distribucijskih sustava, operatorom sustava skladišta, inozemnim operatorima transportnog sustava, te krajnjim kupcima plina oko usklađivanja termina provođenja radova na održavanju i izgradnji objekata transportnog sustava s ciljem smanjenja utjecaja istih na raspoloživost kapaciteta i opskrbu plinom.

Prilog 1. Prikupljeni podaci o ostvarenim pokazateljima ispunjavanja kvalitete opskrbe za opće standarde kvalitete opskrbe plinom

Prilog 2. Prikupljeni podaci o ostvarenim pokazateljima ispunjavanja kvalitete opskrbe za opće standarde kvalitete opskrbe plinom – Pouzdanost isporuke – Ispitivanje nepropusnosti transportnog sustava.

Predsjednik Uprave

Ivica Arar, dipl.iur.

PLINACRO
1 d.o.o. • Zagreb